

Fångenskapen

Fångad

Det var inte problemen med att andas som drev honom galen, det var pysljudet från andningsmaskingen.

Klonk, psssss, klonk, psssss, dag som natt.

Redan då dom kopplade in den förbannade maskinen visste han att han skulle hata den. Men vad kunde han göra? Inget.

Då och då hände det att någon lutade sig över honom och frågade vad han ville ha? Vad dom kunde göra för honom? Om han behövde något?

”Klia mig på kinden. Ge mig något som får smärtorna att släppa. Får tankarna att försvinna. Sug min kuk. Ge mig en öl”, ville han svara, men kunde såklart inte. Allt han kunde göra var att blinka med ögonen och gråta.

Han önskade att han kunde skrika varenda gång någon tolkade honom fel. Så ha hatade det. Mest hatade han de nya människorna som blandade ihop ja och nej. Hur svårt kunde det vara? Ett blink ja, två blink nej. Nej förresten. Mest hatade han dem som talade med bebis röst till honom.

”Gubben. Vill du ha ett bad? Vill du lyssna på Leonard Cohen? Vill du jag ska badda rumpan?”

Det var alltid äldre kvinnor som talade så. Aldrig yngre och aldrig män.

Dom flesta brydde sig inte. Dom gjorde sitt jobb till takten från andningsmaskinen. Inget mer, inget mindre.

En brukade läsa, en lyssnade på ljudböcker, en stirrade ut genom fönstret, en rökte på balkongen, en luktade sprit, en var låghalt, en bar peruk, en hade silikonbröst, en tafsade, en log vänligt men sa inget, en sa för mycket och berättade om sina äktenskapsproblem, en tvingade honom att titta på sport, en satte på barnsagor... trots att Harriet sa att han

Mikael Mansén

inte gillade det, en läste klassiker för honom, en... osv,
osv.

Han hade tappat räkning på alla dom som hade handskas med hans kropp. Hur många som hade matat, klätt, klätt av, duschat och torkat honom i ändan. Dom flesta var ansikten utan namn. Dom kom och gick i en stadig ström. Vissa gillade han mer, vissa mindre. Livet flöt undan och dagarna flöt in i varandra. Det ljusnade. Han fick slangfrukost och medicin. Han sov. Han väcktes för slanglunch och medicin. Han sov. Han väcktes för slangmiddag och medicin. Han sov. Varannan dag duschades han. Men om blöjan läckte, duschade dom honom oftare. Ibland krampade han. Då fick han extra medicin, så att kroppen slappnade av. Det var alltid skönt. Efter kramperna och medicinerna flöt han bort i drömmar. Där var han ung, stark och levande. Han kunde röra sig, klättra, springa. Ibland var han barn, ibland vuxen. Inte en enda gång var han förlamad. Ibland var han tillbaka till den där stunden då han hade tvekat.

Mikael Mansén

Det där ögonblicket strax innan, då han hade nästan hade lyssnat på skriket inifrån.

På högtider rullade dom ibland ut honom i vardagsrummet. Det var den enda gången han träffade dom andra på gruppboendet. Dom flesta var i samma situation. Tysta, stirrande, blinkande, gnällande. Kött utan mening. Tankar instängda i kroppar som inte fungerade. Dom flesta var äldre än honom. Men det fanns en pojke som var yngre. Tolv eller tretton. Söt som en ängel. Han fick kunglig behandling. Alla brydde sig om honom. Klappade, matade, log och ömmade. När dom var i vardagsrummet var det aldrig någon som brydde sig om honom... Ingen utom Harriet.

Harriet

Han hatade Harriet. Inte alltid, men ibland. Hon var för vårdande, talade allt för ofta med bebisröst. När hon tog hand om honom var det som att han inte hade någon bakgrund. Som om han fötts på boendet. Han önskade att han hade kunnat skrika alla hemskheter han hade gjort. Alla han lurat, slagit, varit vidrig mot. Men han var rätt säker att hon inte hade brytt sig om det. För henne var han ett barn. Alldeles ny i världen och helt oförmögen. Hon hade blonderat håret och hade blåmålade ögon. Säkert hade hon varit het på åttiotalet. Men nu lurade hon ingen. De tjocka, fettklumparna hopade sig under kläderna. Feta valkar som pressade och rörde sig vid behån, kring ändan och benen. De påsiga bleka ögonen och den ständiga lukten av lavendel. Så han hatade det.

Han hatade också hur hon alltid satte på skivan med finsk tango och hur hon gnolade till den medan hon städade eller skötte om honom.

Visst var hon snäll och gjorde alltid sitt bästa. Men det sket han i. Helst av allt ville han att hon, den feta häxan skulle få hjärtslag när hon bytte på honom. Han ville att hon skulle ramla ihop över honom med sina hundra kilo finskt fläsk och kväva honom till döds.

Dö... JA han ville dö. Förr hade han tänkt, om jag skulle förlora ett ben, bli blind, bli ärrad i ansiktet, då skulle jag ta livet av mig. Men på den tiden visste han ingenting om vad helvetet innebar. Nu tänkte han att vad som helst skulle vara bättre än det här.

Tankeläsaren

Förvisso hade han tyckt om Sabar. Han hade alltid tagit det lugnt. Redan från första dagen hade Lars behandlats med respekt. Efter någon månad hade Sabar berättat att folk som han, invalider med sinnet i behåll alltid behandlades med yttersta respekt i hans land.

”Varifrån kommer du”, hade han velat frågat.

Med Sabar var det som att han kunde läsa tankar. Vansinne, och när han hade fattat att Sabar kunde det, försökte han verkligen kommunicera med honom. Men det vara bara korta ord eller känslor. Ibland trodde han att Sabar svarade på det han frågade, ibland visste han inte.

”Min mor kommer från Nordafrika och min pappa kommer från Kongo.”

”Det var som fan. Hur träffades dom?”

”Dom träffades på en resa.”

”Är dom ihop fortfarande?”

”Min pappa dog när jag var tre. Men min mamma lever. I hemlandet var hon en respekterad kvinna med

Mikael Mansén

många tjänare. Hon hade ett stort vitt hus med massor av odlingar. Folk kom från när och fjärran och betalade dyrt för hennes kloka råd. Hon var också vacker. Legendariskt vacker. När hon var ung hade hon många älskare. En som var en prins. Nu bor hon i Akalla och har inget.”

”Vad i helvete gör hon här då?”

”Vi var tvungna att fly. Det var samma natt som min pappa mördades. I landet där dom bodde, där jag föddes, där finns det barn som är soldater. Den natten kom dom in i vårt hus, släpade ut min pappa på gården och tvingade oss att se på när dom dödade honom.”

”Fyfan. Jag är ledsen för din skull. Verkligen ledsen.”

”Tack för att du lyssnar”, hade Sabar sagt och klappat honom på armen. ”Du är en fin man... Ibland.”

Han saknade Sabar. Han hade förstått. Hade läst tankar som en magiker. Men Sabar hade blivit utvisad då han försökte dryga ut sin smala inkomst med

Mikael Mansén

knarkhandel. Vad som hände med Sabars mor hade han ingen aning om. Troligtvis bodde hon kvar i Akalla.

Iranskt ris

Den Iranska mannen hade han hatat. Han satt alltid och läste tidningen. Ibland hade han sett upp med svarta ögon, sedan tittat på klockan, suckat och fortsatt att läst. Många gånger när Lars hade skitit ner sig hade Iraniern rynkat på näsan och gått ut. Många timmar hade Lars spenderat med att känna hur skiten först varit mjuk, rinnig, senare hur den hade stelnat. Skit som stelnade, kliade. Hur många gånger hade han inte önskat livet ur sig bara på grund av de? En gång hade Iraniern tvingats att byta på Lars. Han hade varit hårdhänt, väldigt hårdhänt. När han hade varit tvungen att tvätta Lars skrev hade han stirrat hatiskt ner på kuken och pungen. Han hade klatschat till dem om och om igen, medan tårarna strömmade längs Lars kinder. Sedan hade han vansinnigt nog spottat ett par gånger och gnidit som om han ville att kuken skulle resa sig. Efter det hade han bett till gud på sitt språk.

Iraniern hade kommit undan med sitt beteende i ett par månader, men sedan hade Harriet förstått. Hon

Mikael Mansén

hade bannat och sedan anmält honom. Då Iraniern fick sparken hade Lars älskat Harriet.

Duschen

Mest hade han älskat den unga brunetten, Annie. Hon som hade haft djävulen i sig. Hon hade kommit på honom att titta när hon böjde sig över honom. Den där uppknäppta blusen och de tunga brösten innanför. Den bleka släta huden. Han hade låtit ögonen fara upp och mötte hennes blick. Hon hade sett, hade förstått. Först hade hon backat undan från honom. En stund hade hon funderat medan hon pysslade runt i lägenheten. Senare, när han skulle badas och hon klädde av honom gjorde hon det med nya grepp. Långsamt, mjukt. Då och då hade naglarna glidit längsmed låren, magen, bröstet. Det gick inte att misstolka. Hon hade blivit överraskad av reaktionen. Inte bara det. Hennes ögon for upp mot hans och där inne hade han sett en sorg. En dubbel sorg då hon förstod att han fungerade, men inte kunde göra något åt det. Han hade önskat att han kunde le, men det gick såklart inte. Men på något vis hade hon förstått. Istället för att sluta när reaktionen blev uppenbar, hade hon nickat med blicken fäst på hans lem, sedan hade

Mikael Mansén

hon gjort det som han inte hade varit med om sedan olyckan. Hon hade låst dörren och sedan långsamt börjat klä av sig.

”Gud i himlen, gud i himlen. Låt henne fortsätta. Snälla gode gud eller satan om du hör mig, låt henne inte sluta.”

Kuken stod rakt upp innan hon hade fått av sig behån. Den liksom darrade och han visste att om hon snuddade den så skulle det vara över innan det ens hade börjat. Det hade varit fascinerande att se den så, känna det så. Han hade inte varit så kåt sedan tonåren.

När dörren till lägenheten öppnades, skrek han som aldrig förr. Han visste vem det var och nu hatade han henne mer än något annat. Det finska skitludret med den gullande rösten. Som alltid pratade med honom som om han var hennes barn, hennes bebis. Såklart hörde ingen honom skrika, men hade de hört, så hade de kallat på en exorcist.

Annie, bytte blick med honom och drog snabbt på sig blusen.

Utanför skramlade det och Harriet ställde sig utanför dörren.

”Allt bra där inne?”

Dörrhandtaget trycktes ner långsamt.

”Allt bra!” ropade Annie medan knapparna knäpptes.

”Behöver du hjälp?”

”Nej, nej allt är bra!”

”Det är låst.”

”Ja, jag tänkte att han har rätt till lite privacy.”

”Åh. Nåja. Han är van vid mig!” ropade Harriet.

”Jo. Men...”, hon öppnade dörren och stack ut huvudet, ”han kanske inte vill ha ett helt gäng folk i duschen.”

”Dumheter”, sa Harriet och gick in.

Tack och lov hade kuken slaknat och med Harriet där fanns det ingen risk att den skulle resa sig igen.

”Du måste vara försiktig med honom”, sa Harriet.

”Han är känslig. Många tror att han inte känner något. Men det gör han faktiskt. Så när du tvättar pungen

måste du vara försiktig.” Hon sprutade en stor mängd tvål i handen, vände blicken ner mot honom, och började tvåla in. ”Var varlig, men inte för varlig. Du vill inte att han sa få stånd. Det är jobbigt för honom förstår du”, medan hon tvättade såg hon upp mot honom och log duktigt. ”Eller vad säger du om det bubben?”

”Din gamla hora. Kunde jag röra mig i fem sekunder så skulle jag göra allt för att döda dig. Jag skulle linda duschslangen runt din hals och strypa tills dina ögon poppade ur skallen. Jag skulle...”

”Jag klarar det där”, sa Annie.

Nu hade hon ställt sig bredvid och lagt huvudet på sned. Det fanns något allvarligt i blicken. Studerande, utforskande.

”Jojo, säkert. Men han är van vid mig.”

De utkämpade ett tyst krig. Båda ville hans bästa men på olika sätt. Han bad till gud att Annie skulle vinna. Det gjorde hon inte. Han hade aldrig trott på gud, men efter det hatade han honom... och Harriet.

Mikael Mansén

Såklart var Annie helt galen. Vem i världen utom en galning ville knulla en helförlamad medelåldersman? Men han hade struntat i det. Hon hade gärna fått mördat honom bara han hade fått den där utlösningen.

En gång fick han till och med stånd bara av att tänka på henne.

Annie jobbade i ett halvår. Varje gång hon kom hoppades och bad han att det var hon som skulle duscha honom.

Systemn

Endast fyra gånger hade hans syster hälsat på. Alltid med det där sammandragna ansiktet och hårt sammanbitna käkar.

"Det är din födelsedag lars."

"Det vet jag. Harriet gav mig tårta."

"Jag har inte haft tid att komma."

"Jag vet. Jag förstår."

Sedan satt hon tyst en stund.

"Jag ska skilja mig från Åke."

"Bra. Han är en skit. Han var alltid en skit."

Han har träffat någon annan. Någon ny."

Sedan var det tyst igen. Han kunde se hennes skugga röra sig medan hon vaggade fram och tillbaka. Efter en stund insåg han att hon grät.

"Hon är ung. Våldigt ung."

"Hur ung?"

"Bara tjugotvå."

"Den lyckliga djäveln."

”Det är så sjukt. Det är en av Mias vänner. En av hans dotters vänner. Erika är det.”

Tyst igen.

”Dom ska ha barn. Kan du tänka dig så patetiskt. Han är femtioett och ska ha barn med sin dotters kompis. Det är så sjukt. Vad tror du att Erikas mamma säger?”

”Har ingen aning.”

Endast fyra gånger. Hade hon varit och hälsat på. Men eftersom han hade varit en usel bror så kunde han inte klandra henne. Vad hade tagit honom ifrån dem? Fester, fylla, knark, flickor och jobb. Inte vilka jobb som helst. Det hade varit stora grejer. Presentationer, företagspampar som skulle slussas runt, kontakter hit och dit för att skaffa knark och prostituerade till dom rika svinen. Ibland något bygg jobb. Han hade älskat det... byggjobben. Inte som försörjning. Men som hobby då och då. Att jobba med händerna och skapa. Det var något deras farfar lärt honom. I minnena var det alltid sommareftermiddag. Solen låg lägre, skuggorna hade

djupnat. Han och pappa satt i timmar i boden, fixade och joxande, skar och slipade. Farfar kunde skapa de mest fantastiska, smarta lösningarna på allt. När han var liten, hade han sett en piratfilm där viktiga dokument hade varit gömda i en byrå. Han hade sagt till farfar att han ville ha en sådan. Inte för att farfar skulle bygga det. Så hade han inte tänkt, utan mer för att det var något han önskade. Senare, då han fyllde år, så fick han en sådan. Ett skåp med lönnfack. Han hade inte blivit glad för den. Han hade växt ifrån den där filmen och pirater. Farfar hade sett det på honom. Hade sett att det inte betydde något. När han tänkte på det gick det en våg av skuld igenom honom. Han hade kunnat spelat glad. Men i dom tidiga tonårsåren spelade inget och inget inget roll. Men den hade flyttat med honom vart han än tog vägen. Den var med i hans studenthem, i hans första lägenhet och senare när han flyttade ihop med Matilda. Då hade den varit sliten och hon hade velat slänga den. Han hade sagt nej. Då hade farfar varit död i fyra år och dom hade inte setts på sex.

Mikael Mansén

Farfar hade tagit hand om dem bägge. Han hade gjort vad han kunnat sedan deras pappa gick bort. Sedan deras mamma hamnat i fängelse.

Det fanns en tid då han hade varit stolt över sina föräldrar. Storsvindlarna och pappa med pistol på hatthyllan. Han hade visat den för vänner då dom var små. Senare, när pappa hade dött, hade han gömt den så att polisen inte skulle hitta den. Han hade tagit fram den då och då. Hållit i den, känt på den, plockat ut dom små patronerna och laddat ur, laddat in. Vilken makt.

Exet

Matilda hade varit upp en gång. Hon hade gråtit när hon såg honom, sedan hade hon varit tyst en stund. On hade frågat Harriet om han förstod vad hon sa. Harriet hade sagt ja. Men trots det hade Matilda inte haft något att säga. Hon grät en gång till när hon skulle gå, men såg lättad ut när hon gick.

Han kunde inte klandra Matilda heller. Han hade inte varit en bra man. Han hade aldrig varit en bra man. Hur många gånger hade han inte svikit henne för andra kvinnor, bortglömda födelsedagar, struntat i saker, supit sig asfull, tagit droger, tömt bankkonton för att betala spelskulder. Hon hade sett de kvarglömda trosorna på sovrumsgolvet, hade fått kliande, svidande könssjukdomar. Hon hade skällt, grälat och tillslut givit tillbaka med samma mynt. En stor kraftig man som låg kvar i sängen då han kom hem. Fylld av ursinne hade han gått ut till garaget och letat upp pappas pistol sedan hade han gått tillbaka till sovrummet men då hade mannen varit borta.

Han hade vrålat och skrikigt, hotat och tillslut slagit henne. Efter det hade hon lämnat honom. Dom hade varit ifrån varandra i ett helt år, sedan hade han börjat sakna henne. En kväll hade han gått till hennes lägenhet och ringt på dörren. Dom hade talat i timmar och sedan älskat. Det hade känts som att det nu skulle bli på allvar. Under sex månader levde dom i sus och dus, ständigt förälskade och vid varandras sida. Dom åkte på båtturer, bilutflykter, bodde på romantiska hotell, åt hotellfrukostar och älskade. En hel vår, sommar och höst hade allt varit perfekt. Sedan kom vintern. Han förlorade pengar, massor av pengar. I samma veva hörde en vän av sig och hade ett presentationsjobb på gång. Han tog jobbet och ägnade fyra dagar åt att lotsa runt massa företagspampar från USA. Dom hade velat ha fest, knark och horor. Han hade försett dom med allt. Deras chef hade gillat honom och hade erbjudet fast tjänst. Han hade tackat ja. En virvelvind av samma sak följde. En natt låg han med en av hororna. En söt flicka från Ukraina. Några dagar senare brände det som eld när han pissade.

Mikael Mansén

Under några dagar kallsvettades han och hoppades att Matilda inte hade blivit smittad. Några dagar senare visade det sig att hon hade det. Hon lämnade honom igen. Den gången var det på riktigt. Den gången var hon förstörd. En månad senare berättade en gemensam vän att Matilda hade gjort abort.

Livet

Han sket i allt. Drack mer, tog mer knark. Fler och fler jobb. knullade hororna kondomlöst, hamnade i bråk med chefen, slog honom på käften och fick sparken.

När han vakande upp ur vansinnet var han förändrad. Mager, blek, hålögd och darrande. Han skrev in sig på ett avgiftningshem. Var duktig ett tag. Men började igen när han kom ut. Efter två år hade han förlorat alla kontakter och kunde inte finna några jobb. Huset kunde inte betalas så banken sålde det. Från att ha varit på toppen hamnade han på gatan. Under några månader bodde han hos sin syster och hennes man. Senare hos en kompis som sköt heroin. Det var inget han hade testat tidigare. Dom delade spruta. Efter den första sprutan insåg han att det var det livet gick ut på. I det bruna giftet fanns allt som han saknade. Där fanns fullständig lycka och frid.

Kompisen var en soft knarkare, men det var inte han. När han ville ha något var han van att få det. Så när

pengarna inte räckte, skaffade han dem, på vilket vis det än gick... och han hade kvar pappas pistol.

Med pistolen fanns det inga problem i världen som inte kunde lösas. Med den var han kung. Han gjorde ett litet rån och sedan ett till. Med kompisen gjorde han alla sorters inbrott. Det var i villor, i affärer, i kiosker, i lägenheter. Alltid hade han pistolen på sig. Bara en gång höll han på att förlora den. Polisen tog honom i en park på Söder. Men han lyckades släppa den i en slutning, så att den studsade in i ett par buskar. Polisen sökte och sökte, men lyckades otroligt nog inte finna den.

Mer och mer. Värre och värre. Hänsynslöst jagade han pengar till knark. Han visste att han flydde från något, men visste inte vad. Sig själv kanske. En kväll kom insikten över honom. Han flydde från sig själv, från sin egen lycka, från livet. Efter att ha druckit mer än någonsin i sitt liv, efter en rejäl dos heroin och ett självömmande avskedsbrev stacka han pistolen i munnen och tryckte av. När han vaknade var han på ett sjukhus med tusen slangar i kroppen. Ingen hälsade på honom.

Mikael Mansén

Ingen utom en läkare talade med honom. Han var ensam och ohyggligt rädd. Efter någon månad eller två, flyttades han till boendet och här hade han varit sedan dess. Fångad i sin egen kropp. Inga vänner, ingen kärlek, ingenting.

Detta var hans liv nu. Han hade varit en annan, haft ett annat liv. Han hade fått en glimt av paradiset i Matildas ögon och med henne hade han upplevt kärleken. Hade han inte gjort fel, så hade han kunnat haft barn, hade kunnat vara far. Barnet skulle ha varit tolv nu. Dom hade kunnat varit ute på farfars land och fiskat. Han hade kunna lära honom hur man skapade vackra saker i trä. Han hade kunna vara lycklig. Hade kunnat haft lyckan med Matilda. Om det bara inte hade varit för flykten.

Tankarna, drömmarna. Han var fångad i dem och dem var allt han hade i det helvete som var livet.

Drömmen

Med en flämtning vaknade han upp ur drömmen. Han stönade av ångest och började gråta. Snyftande väckte han Matilda och berättat om drömmen. Hon smekte honom över kinden, kysste och kramade.

”Ingen fara. Du är här med mig. Det var bara en dröm. Se, du kan röra dig. Du fungerar och jag älskar dig.”

”Ja, ja”, viskade han tillbaka. ”Bara en dröm. En vidrig jävla dröm.”

”Ja”, viskade hon. ”Bara en dröm.”

Försiktigt, som om hon skulle försvinna lindade han sig ur hennes armar och såg djupt in i hennes ögon. Var hon verklig? Han behövde veta. Ögonen glittrade i mörkret. På läpparna fanns en antydning till ett leende. Han drog in hennes doft och snyftade till. Hon var verklig. Hon fanns. Dom var tillsammans.

Aldrig mer skulle han vara otrogen eller knarka. Dom skulle aldrig mer gräla. Varför skulle dom? Det var

Mikael Mansén

inte värt det. Inget annat än deras lycka var värt något.
Livet med Matilda var allt han ville.

Mellan dem låg sonen och andades tungt. En fot stack ut från under täcket. Försiktigt lade han det tillrätta så att pojken inte skulle frysa. Drömmen svepte igenom honom. Fick honom att minnas önskan om att fiska, om att bygga. Han rynkade ögonbrynen. Kunde inte skilja drömmen från verklighet.

Fanns farfars hus kvar?

Han satte sig i sängen och lutade sig över pojken. Han såg ut som han mindes honom. Som han visste att han såg ut.

"Precis som jag när jag var liten."

Mjukt för att inte väcka, smekte han honom över pannan.

"Mitt barn. Min son. Mitt liv."

"Han drömde en mardröm och kom upp", viskade Matilda och lade armarna kring honom bakifrån. Hon var varm. Håret kittlade, men det gjorde inget.

"En mardröm..."

När han vaknade kände han för en sekund lycka. Sedan kom verkligheten tillbaka. Då började tårarna rinna och ville inte sluta. Han ville död, ville göra slut på allt. Ville inte vara fast. Han ville skrika, sprattla, slå.

Gryningsljuset bildade fläckar på tapeterna. I det kunde han se de borttorkade skuggorna från sina spyor och avföring. Tårarna rann och rann. Han ville tillbaka till drömmen. Han ville tillbaka till Matilda. Göra om, göra nytt. Be om förlåtelse. Inte skita i allt. Han ville ha det liv han en gång hade. Han ville fortsätta. Ville uppfostra, visa, berätta, älska och skratta.

Inte förens Harriet kom in och tog honom i famnen slutade tårarna falla. Inte förens den stora tjocka finskan vyssade honom med moderlig röst blev han lugn. Då önskade han bara en enda sak. Att kunna säga ett enda ord.

”Tack.”